

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Kishonti Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Gálosi Vera ügyvéd által képviselt OMMF alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Kaposvári Munkaügyi Bíróság által meghozott 6.K.408/2010/3. számú jogerős ítélet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Kaposvári Munkaügyi Bíróság 6.K.408/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 10.000,- /tízezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint fizessen meg az állam javára külön felhívásra 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A Kaposvári Munkaügyi Bíróság a 6.K.408/2010/3.számú ítéletével elutasította a felperessel szembeni munkaügyi bírság kiszabásáról rendelkező közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésére irányuló keresetet.

Az alperes D. Munkaügyi Felügyelősége a ... számú elsőfokú határozata a felperesnél végzett munkaügyi ellenőrzés alapján a következőket állapította meg:

1. A pék munkakörben dolgozó B. L. és P. A. munkavállalók heti 20 órás, illetve heti 30 órás részmunkaidős munkaszerződésük ellenére ténylegesen napi 8-12 órában dolgoztak a felperes alkalmazásában.
2. A helyszínen vezetett munkaidő nyilvántartás nem a valós munkavégzésre vonatkozó adatokat tartalmazta.
3. A felperes az éjszakai munkavégzés alapján járó pótlékot munkavállalóinak nem fizette meg.
4. Több munkavállaló havi munkaidőkeretben végzett munkát, a felperes azonban az ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget.

A felügyelőség az ellenőrzés alapján feltárt szabálytalanságok miatt a munkáltatót 1.500.000 forint munkaügyi bírsággal sújtotta. Kötelezte továbbá arra, hogy a foglalkoztatást az állami adóhatósághoz a tényleges munkaidő alapján jelentse be, a munkavállalók rendes és rendkívüli munkaidejével kapcsolatos adatokat az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 140/A. § alapján tartsa nyilván, fizesse meg részükre éjszakai pótlékkal növelt munkabért, valamint tegyen eleget a munkaidőkerettel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének.

A felperes az elsőfokú határozat elleni fellebbezéséhez csatolta az ellenőrzéskor meghallgatott tanúk írásbeli nyilatkozatát. Eszerint B. L. az ellenőrzés idején tett vallomását az ott rögzített tartalommal, bosszúból, azért tette, mert közvetlen munkahelyi vezetője visszautasította munkabérelőleg iránti kérést. P. A. magyarázata szerint pedig az ellenőrzés alkalmával folytatott munkavégzését azért nem tüntette fel a jelenléti íven, mert éppen egy általa korábban elrontott technológiai művelet kijavításán dolgozott. Hangsúlyozta, hogy a szezonális igények hullámlása miatt naponta teljesített a munkaidejének átlaga nem haladta meg a munkaszerződése szerinti heti 30 órát.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a ... számú másodfokú határozatában - a fellebbezés indokaitól függetlenül, a bírság összegét eltúlzottnak találva - a szabálytalansággal érintett munkavállalók számára tekintettel - azt 1.200.000 forintra mérsékelte.

A jogerős közigazgatási határozat ellen benyújtott keresetében a felperes annak az elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezését kérte.

Kérte, hogy a bíróság tanúként hallgassa meg az érintett munkavállalókat, valamint a munkáltató képviselőjében eljáró B. B.-t, mert álláspontja szerint vallomásuk a közigazgatási eljárás során pontatlanul került jegyzőkönyvbe. A munkavégzés, valamint a munkaidőkeret alkalmazásának helyben szokásos gyakorlata tekintetében kérte M. P. tanúként való meghallgatását is. Arra hivatkozott, hogy a munkavállalók foglalkoztatása nem volt szabálytalan, a dolgozók munkaidejével kapcsolatos adatokat az Mt. 140/A. §-ának megfelelően nyilvántartotta, a munkaidőkeret kezdő és befejező időpontja pedig a helyben szokásos módon kifüggesztéssel közlésre került.

A munkaügyi bíróság a felperes keresetét elutasító ítéletében megállapította, hogy a hatóság a tanúknak a közigazgatási eljárás során tett nyilatkozatát az okirati bizonyítékokkal összevetve helytállóan értékelte, így a hivatalból indult eljárásban a kellően felderített tényállás alapján jogszerűen következtetett arra,

hogy a felperes a munkavállalók foglalkoztatása során több munkajogi szabályt is megszegett. Elfogadta a jogerős közigazgatási határozat azon okfejtését, miszerint a hatóság a tanúk - korábbi vallomásukat attól eltérően magyarázó, azt megváltoztató - nyilatkozatát a közigazgatási hatósági eljárásáról szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 50. § (1), (5) és (6) bekezdése alapján a tényállás megállapítása során nem vette figyelembe. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a tanúk ismételt meghallgatásától eredmény nem volt várható. A közvetlenség elvére és a hamis tanúzás várható jogkövetkezményeire való hivatkozással mellőzte a munkavállalók meghallgatására vonatkozó felperesi indítványt.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a munkaügyi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, továbbá a keresetének helyt adó határozat hozatalát kérte.

Sérelmesnek tartotta, hogy a munkaügyi bírság csökkentésére nem a fellebbezés indokai alapján került sor. Álláspontja szerint a képviselője által tett nyilatkozatot a hatóság önkényesen értékelte beismert nyilatkozataként.

Arra is hivatkozott, hogy a tanúként meghallgatott személy e státusza az egész eljárás során megmarad, ezért a Ket. 102. § (2) bekezdése szerint - a fellebbezésben elbírálandó új tényként - a tanúknak jogukban állt korábban tett nyilatkozatukat megváltoztatni vagy pontosítani. A hamis tanúvallomás feltételezése nem lehet indoka a bizonyítás mellőzésének.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 324. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási perekben is alkalmazandó Pp. 215. §-a szerint a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg az ellenkérelmen, nem hagyható tehát figyelmen kívül, hogy a fél a közigazgatási határozat megváltoztatását milyen okból, milyen tartalommal kéri (BH1995. 128.). A felperes keresete kizárólag a közigazgatási határozat 1., 2., és 4., pontjában írt megállapításokat sérelmezte, az éjszakai pótlék fizetésével kapcsolatos kötelezettség megállapítása ezért nem képezte a per tárgyát.

A Ket. 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint a munkaügyi ellenőrzés

során a közigazgatási hatóság hivatalból állapítja meg a tényállást. A közigazgatási hatóságot a tényállás tisztázását szolgáló bizonyítás felvételére vonatkozó kötelezettség a jogvita eldöntéséhez szükséges, a jogszabályi rendelkezések által behatárolt, releváns tények tekintetében terheli. A Pp. 339/A. §-a akként rendelkezik, hogy a bíróság a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és a fennálló tények alapján vizsgálja felül.

A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést csak a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy az iratellenes, illetve a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH1999. 44).

A munkaidő-nyilvántartás az Mt. 140/A. § (1) bekezdésének akkor felel meg, ha abból a ténylegesen munkában töltött idő, konkrétan az, hogy a munkavállaló mikor kezdte és fejezte be a munkát, megállapítható.

Peradat, hogy a 2009. szeptember 13-án 20 óra 15 perckor kezdődött, és 23 óra 15 percig tartott hatósági ellenőrzés során a sütőüzemben tartózkodó, ott munkát végző B. I. és P. A. munkavállalók munkaideje a jelenléti ív adatai szerint 19 órakor befejeződött. B. L. nyilatkozata szerint munkaideje a rögzített 19 órás munkakezdéssel szemben „általában korábban” kezdődött és 02-03 óráig tartott (244834 számú jegyzőkönyv). Az ügyfél meghallgatásáról készült, 149922. számú, 2009. szeptember 10-én kelt jegyzőkönyvben a felperes képviselője kizárólag B. L. nyilatkozatával kapcsolatban tett - eltérő tényállítást nem tartalmazó - nyilatkozatot.

A Ket. 50. § /1/ bekezdése a döntéshozatalhoz szükséges tényállás tisztázását az eljáró hatóság kötelezettségévé teszi, amelynek során a szabad bizonyítás elve érvényesül. A tanú nincs elzárva attól, hogy a közigazgatási ellenőrzés során tett vallomását utóbb megváltoztassa vagy azt kiegészítse, azonban, figyelemmel arra, hogy a tanúk a Ket. 54. § (1) bekezdésében írt figyelmeztetés tudatában jegyzőkönyvbe foglaltan tettek nyilatkozatot, a fellebbezési eljárásban csatolt okiratok tartalmát a hatóság okszerűen és életszerűen értékelve, határozata alapjául jogszerűen használta fel az ellenőrzés során rögzített tanúvallomásokat.

A felperes által a fellebbezéshez csatolt nyilatkozatok a munkaidő-nyilvántartás valótlan adataira vonatkozó megállapításra az előzményekre tekintettel nem adtak kellő alapot. A határozat e körben P. I. és B. L. munkaidejére vonatkozóan tartalmaz megállapítást, így nem volt jelentősége annak, hogy T. Zs., B. I.,

K. T. és T. A. a saját munkavégzése tekintetében hogyan nyilatkozott. A munkaügyi bíróság ennél fogva nem sértett jogszabályt, amikor a felperes által az elsőfokú közigazgatási határozat meghozatalát követően csatolt nyilatkozatokkal szemben, a jogerős közigazgatási határozat érvelésére utalással a munkaszerződéseknek, a jelenléti ív bejegyzéseinek, valamint a munkaügyi ellenőrzés során készült jegyzőkönyveknek tulajdonított ügydöntő jelentőséget (Pp. 206. § (1) bekezdés, BH2001. 301.).

Ennek következtében megállapítható volt az is, hogy az Art. 16. § (4) bekezdés a) pontjának megszegése - annak indokától függetlenül - önmagában a késedelmes adatszolgáltatással megvalósult, mivel a foglalkoztatás napi időtartamára vonatkozó bejelentést legkésőbb a biztosítási jogviszony első napján a foglalkoztatás megkezdése előtt kell megtenni.

Az Mt. 118/A. § (4) bekezdése alapján munkaidőkeret alkalmazása esetén a munkaidőkeret kezdő és befejező időpontját meg kell határozni és erről a munkavállalót írásban tájékoztatni kell. Írásbelinek minősül ebből a szempontból a tájékoztatás, ha azt a munkáltatónál a helyben szokásos módon közzéteszik.

Az ellenőrzéskor meghallgatott munkavállalók közül egyedül B. I. nyilatkozott akként, hogy következő munkaidő-beosztását egy héttel korábban megismeri. P. A.-nak a 242459. számú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozata azt tartalmazta, hogy „a munkáltatóm írásos munkaidő-beosztást készített, de nem aszerint dolgozom”. A gépjárművezető munkakörben dolgozó K. T.-nak a 244532. számú jegyzőkönyvben rögzített vallomása szerint „szóban beszéljük meg a főnökkel, hogy mikor kell jönni”; M. P. szintén megerősítette, hogy a munkáltató által alkalmazott munkaidőkeretről nem volt tudomása (244982. számú jegyzőkönyv). A felperes képviselője 2009. szeptember 10-én maga sem hivatkozott a munkaidőkeret alkalmazására (149922. számú jegyzőkönyv), ezért a felperes alaptalanul sérelmezte az annak szabálytalanságára vonatkozó határozati megállapításokat.

A Legfelsőbb Bíróság a kifejtettek alapján a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával - jogszabálysértés hiányában - hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárási költség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint a felülvizsgálati eljárási illeték mértéke 36.000 forint, amelyet a felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint megfizetni köteles.

Budapest, 2011. november 23.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. tanács elnöke, előadó bíró, dr.
Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bíróági tisztviselő